



Sayı: 17292
Tarih: 03.04.2026

43098

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
Saygılarımla.

Özgül SAKI
İstanbul Milletvekili

Ortadoğu'da ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarıyla tırmanan savaş, yalnızca devletler arası bir gerilim değil; göçmen işçileri en kırılgan kesim haline getiren derin bir toplumsal kriz yaratmıştır. Bu krizin en ağır yükünü, Körfez ülkelerinde güvencesiz ve işverene bağımlı koşullarda çalışan emekçiler taşımaktadır. İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Göç Örgütü ve Uluslararası Kölelik Karşıtı Örgüt raporlarına göre, savaşın en ağır bedelini göçmen işçiler ödemekte; sivil kayıpların önemli bir kısmını bu kesim oluşturmaktadır. Sivil altyapılara yönelik saldırılar, ulaşım ve ekonomik faaliyetlerdeki aksama ile on binlerce uçuşun iptali, binlerce işçinin ülkelerine dönemeyerek fiilen mahsur kalmasına yol açmıştır.

Körfez ülkelerinde işçileri işverene bağımlı kılan emek rejimi bu tabloyu daha da ağırlaştırmaktadır. Pasaportlara el konulması ve ülkeden çıkışın işveren iznine bağlanması, savaş koşullarında dahi işçilerin hareket özgürlüğünü ortadan kaldırmakta ve fiilen bulundukları ülkelerde tutulmalarına neden olmaktadır. Bu durum, kriz anlarında derinleşen bir sömürü ve korunmasızlık düzenine işaret etmektedir.

Bu çerçevede, Suudi Arabistan'da Baytur İnşaat'a bağlı Mekke Masar projesinde çalışan işçilerin durumu, krizin en somut örneklerinden biridir. Yaklaşık 150'si Türkiyeli olmak üzere 1000'e yakın işçinin aylarca ücretlerini alamadığı; şirketin faaliyetlerini durdurduğu; yüzlerce işçinin alacaklarını tahsil edemediği; oturma izinlerinin yenilenmediği ve işçilerin temel ihtiyaçlara erişimde ciddi sorunlar yaşadığı yönünde güçlü bilgiler bulunmaktadır. Hak arama girişimlerinin baskı ve gözaltıyla karşılandığı da ifade edilmektedir. İşçilerin "Burada kaldık, hareket edemiyoruz" sözleri, yaşananların yalnızca bir ücret sorunu değil; doğrudan özgürlük, güvenlik ve yaşam hakkı meselesi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bugün birçok işçi hem ücretini alamadığı hem de ülkeden ayrılamadığı bir durumda, fiilen zorunlu bekletilme koşulları altında yaşamaktadır.

Türkiye'nin Körfez ülkeleriyle kurduğu ekonomik ilişkiler ve Türk müteahhitlik firmalarının bölgedeki faaliyetleri dikkate alındığında, bu tablo Türkiye açısından doğrudan bir sorumluluk alanı yaratmaktadır. Buna rağmen bölgede mahsur kalan Türkiyeli işçiler için hızlı ve etkili bir müdahalenin hayata geçirilmediği yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır. Dolayısıyla Baytur İnşaat örneğinde somutlaşan bu durum, yalnızca tekil bir şirket sorunu değil; Türkiye'den yurtdışına taşınan emeğin hangi koşullarda çalıştırıldığını ve devletin yurttaşlarını koruma yükümlülüğünü ne ölçüde yerine getirdiğini ortaya koyan yapısal bir sorundur.

Bu nedenle söz konusu durum, acil müdahale gerektiren bir krizdir. Türkiyeli işçilerin haklarının güvence altına alınması, birikmiş ücretlerinin ödenmesi ve isteyenlerin güvenli biçimde ülkelerine dönmelerinin sağlanması devletin ertelenemez sorumluluğudur. Aksi durumda ortaya çıkan tablo, yalnızca bir ihmal değil; Türkiyeli işçilerin emeğinin ve yaşamının

ulusötesi sermaye düzeni içinde bilinçli biçimde korunmasız bırakılması anlamına gelmektedir. Bu durum, siyasi iktidarın yurttaşlarını koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğini açıkça ortaya koymakta ve doğrudan bir siyasal sorumluluğa işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Suudi Arabistan'da Baytur İnşaat'a bağlı Mekke Masar projesinde çalışan ve yaklaşık 150'si Türkiyeli olan işçilerin aylarca ücretlerini alamadığı bilgisi doğru mudur?
2. İdari ve teknik kadronun 2025 yılı Şubat ayından, işçilerin ise Nisan ayından bu yana ücret alamadığı iddiaları Bakanlığınız kayıtlarında yer almakta mıdır? Bu durum ne zaman tespit edilmiştir?
3. Söz konusu işçilerin birikmiş ücret, fazla mesai ve tazminat alacaklarının toplam tutarı nedir? Bu alacakların tahsili için Bakanlığınız bugüne kadar hangi somut adımları atmıştır?
4. Baytur İnşaat'ın faaliyetlerini durdurması, banka hesaplarının dondurulması ve işçilerin ortada bırakılması karşısında Bakanlığınız tarafından idari denetim, inceleme veya yaptırım süreci başlatılmış mıdır?
5. Türkiye'den yurtdışına işçi götüren şirketlerin işçilere karşı ücret, sigorta, barınma ve dönüş haklarını güvence altına alma yükümlülükleri nelerdir? Baytur örneğinde bu yükümlülüklerin neden işletilmediği değerlendirilmektedir?
6. İşçilerin oturma ve çalışma izinlerinin yenilenmemesi nedeniyle hukuki güvenceden yoksun bırakılması karşısında Bakanlığınızın herhangi bir girişimi olmuş mudur?
7. Ücretlerini alamayan ve temel ihtiyaçlara erişimde sorun yaşayan işçilere yönelik acil destek (barınma, gıda, sağlık, hukuki danışmanlık) mekanizmaları devreye alınmış mıdır?
8. İşçilerin hak arama girişimlerinde baskı ve gözaltıyla karşılaştığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu durum karşısında hangi adımlar atılmıştır?
9. Ücretlerini alamadan Türkiye'ye dönmek zorunda kalan işçilerin alacaklarının tahsili için devlet güvenceli bir mekanizma oluşturulacak mıdır?
10. Yurtdışında faaliyet gösteren Türk şirketlerinin işçi haklarını ihlal etmesi durumunda uygulanan yaptırımlar nelerdir? Baytur İnşaat hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
11. Pandemi sonrası dönemde bazı firmaların işçileri Türkiye yerine üçüncü ülkeler üzerinden sigortalı gösterdiği iddiaları hakkında Bakanlığınız bir inceleme yürütmüş müdür?
12. Savaş koşullarında dahi çalıştırılmaya devam edilen Türkiyeli işçilerin korunmasına yönelik özel bir politika veya acil eylem planı mevcut mudur?
13. Bu olay ışığında, yurtdışına işçi gönderme süreçlerinin yeniden düzenlenmesi ve işçilerin haklarını güvence altına alacak yeni bir yasal ve kurumsal çerçeve oluşturulması planlanmakta mıdır?
14. Baytur İnşaat örneğinde ortaya çıkan hak ihlallerinin tekrarını önlemek amacıyla, yurtdışında faaliyet gösteren Türk şirketlerine yönelik bağımsız ve düzenli bir denetim mekanizması kurulması gündemde midir?